

Conca: Ebre
Comarca: Montsià
Municipi: Sant Carles de la Ràpita

A. DESCRIPCIÓ GENERAL

A.1. Tipologia: tipus i subtipus

Zones litorals lligades o no a la dinàmica fluvial (antigues desembocadures, aiguamolls, llacunes litorals, antics meandres, etc.)

Llacunes litorals i Aiguamolls

A.2. Descripció

La punta de la Banya és l'àrea natural més extensa que queda al delta de l'Ebre. Es tracta d'una península situada a l'hemidelta sud que ocupa aproximadament 2.700 ha, una part de les quals estan sota concessió per a l'explotació de sal (les anomenades Salines de la Trinitat). El relleu que presenta és molt pla i acostuma a inundar-se amb les pujades del nivell del mar i els temporals. Els calentadors i cristal·litzadors de les salines han estat protegits amb un sistema de dics per evitar aquestes inundacions.

Les zones més elevades, anomenades localment tores, estan formades per dunes que presenten comunitats psamòfiles. Es tracta de diversos hàbitats d'interès comunitari de codis 2110, 2210 i 2230. Les parts més baixes les ocupen extenses comunitats halòfiles, destacant els salicornars herbacis i arbustius, jonqueres halòfiles amb espartinars i plantatge crassifoli i comunitats de limòniums (hàbitats d'interès comunitari; codis 1310, 1410 i 1320). També s'hi troben diferents matollars halòfils mediterranis (hàbitat d'interès comunitari, codi 1420) així com comunitats halòfiles dels sòls d'humitat molt fluctuant (hàbitat d'interès comunitari prioritari, codi 1510). És especialment interessant la presència de la sosa de flor (*Zygophyllum album*), una petita mata de fulles suculentes extremadament rara a Europa. Gran part de la punta de la Banya es troba recoberta de plans costaners arenosos o limosos, sovint recoberts de mantells microbians en forma de crostes (hàbitat d'interès comunitari, codi 1140). Es tracta de comunitats de microorganismes procarïotes que viuen a la Terra des de fa 3.500 milions d'anys i que es poden considerar els pioners en l'estructuració de comunitats biòtiques. Aquesta zona també inclou unes 95 ha de la badia, amb interessants alguers d'algueró (*Cymodocea nodosa*).

Pel que fa a la fauna, la punta de la Banya té importància mundial per la nidificació de la gavina corsa (*Larus audouinii*), ja que hi cria el 60% de la població mundial. També hi cria el gavià fosc (*L. fuscus*), que amb un centenar de parelles té aquí l'única colònia de cria del Mediterrani i el xatrac beclarg (*Sterna sandvicensis*), que no cria enlloc més de la península Ibèrica. Altres espècies d'interès que hi crien són el flamenc (*Phoenicopterus ruber*), la gavina capblanca (*Larus genei*), el gavià argentat (*L. cachinnans*), el xatrac comú (*Sterna hirundo*), el xatrac menut (*S. albifrons*), el corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*), la gamba roja (*Tringa totanus*), el bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*), la garsa de mar (*Haematopus ostralegus*) i l'ànec blanc (*Tadorna tadorna*). A banda dels ocells nidificants és una zona de pas i hivernada de limícoles com el territ beclarg (*Calidris ferruginea*), el territ variant (*C. alpina*), el territ menut (*C. minuta*), el territ tres-dits (*C. alba*), el corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*), el corriol gros (*Ch. hiaticula*) i el pigre gris (*Pluvialis squatarola*). També s'hi agrupen els anàtids com l'ànec collverd (*Anas platyrhynchos*), el xarxet (*A. crecca*), l'ànec cua-llarg (*A. acuta*), el cullerot (*A. clypeata*), l'ànec xiulador (*A. penelope*), el xibec (*Netta rufina*) i el griseta (*Anas strepera*). Pel que fa als peixos, destaca una important població de fartet (*Aphanius iberus*), tant a la badia com als calentadors de les salines. Finalment, hi ha algunes espècies de rèptils dignes de remarcar. La tortuga de terra (*Testudo hermanni hermanni*) hi ha estat introduïda entre els anys 1987 i 1988 i, posteriorment, entre els anys 1990 i 1993, a partir d'exemplars que el Parc natural havia començat a recuperar i reproduir en captivitat. Des de l'any 1991 se'n fa un seguiment per valorar el seu grau d'adaptació al medi que, de moment, és altament satisfactori i ja es reproduïxen en llibertat. Altres espècies són el sargantaner gros (*Psammodromus algerus*) i el sargantaner petit (*P. hispanicus*), que hi manté l'única població del delta.

Com a factors que influencien l'espai en destaquen les salines de la Trinitat, explotació activa actualment que presenta, a les seves cubetes de concentració de sal, aus marines, limícoles i flamencs al llarg de l'any. L'espai resta amb accés restringit tot l'any.

Aquesta zona forma part de l'espai del PEIN "Delta de l'Ebre", del Parc Natural i de l'espai de la Xarxa Natura 2000 "Delta de l'Ebre". Així mateix, tota la punta de la Banya és Reserva natural parcial des de l'any 1986.

B. NOM I CODIFICACIÓ

Nom: Punta de la Banya
Codi: 19002208
Codi Inventari anterior: 2161900
Codi mollera:
Complex: si
Nom del complex: Delta de l'Ebre

Altres noms:

C. LOCALITZACIÓ, SUPERFÍCIE I CARACTERITZACIÓ

C.1 Localització administrativa

Província: Tarragona
Comarca: Montsià
Municipi/s: Sant Carles de la Ràpita

C.2 Localització geogràfica

UTM_X: 301.521,00 **UTM_Y:** 4.494.193,00 **Altitud (m):** 0 **Superfície (Ha):** 2.685,55

C.3 Localització i caracterització hidrològica

Conca: Ebre

Subconca:

Origen: natural **núm.d'estanys/llacunes:** 0 **existència:** E **Recup.?:**

D. USOS I ALTERACIONS

D.1. Usos

Aprofitament industrial
Gestió com a zona humida

D.2. Alteracions hidrològiques

D.3. Alteracions de la qualitat de l'aigua

D.4. Alteracions sobre la flora i la fauna

D.5. Captacions i abocaments

Captacions d'aigua dins la zona humida

E. DIAGNOSI

E.1. Estat ecològic (ECELS/QAELS)

E.2. Estat de conservació observat

Molt bo

E.3. Valoració

Una de les zones més importants de tota la Mediterrània per a la nidificació de gavines, xatrac, flamencs i limícoles que hi arriben per desenes de milers. Es tracta, sens dubte, d'un autèntic santuari per als ocells.

E.4. Particularitats ecològiques i biològiques

Important zona de refugi i hivernada d'ocells

Presència d'espècies de flora i fauna dels annexos II i IV de la Directiva Hàbitats

Presència d'hàbitats naturals de l'annex I de la Directiva Hàbitats

Nidificació d'aus de l'annex I de la Directiva d'aus

Presència d'espècies de flora i fauna dels annexos 3 i 4 del Decret 328/1992, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural

Zones importants per a la conservació d'espècies de fauna de l'annex de la Llei 22/2003, de protecció dels animals

E.5. Hàbitats: Unitats de la llegenda de la cartografia CHC50

Unitat	Nom	Font de les dades
11a	Medi marí	CHC50
14a	Plans costaners hipersalins sense vegetació vascular o gairebé	CHC50
15a	Vegetació (salicornars, prats, jonqueres...) dels sòls salins, poc o molt humits o, fins i tot, inundats, del litoral	CHC50
15b	Vegetació (salicornars, prats, jonqueres...) dels sòls salins, poc o molt humits o, fins i tot, temporalment inundats, de les terres interiors àrides	CHC50
16a	Platges arenoses nues o amb vegetació nitròfila de teròfits	CHC50
16b	Dunes i zones interdunars amb vegetació natural no nitròfila	CHC50
21a	Llacunes litorals	CHC50
23a	Basses i estanyols d'aigües salabroses o salines	CHC50
86a	Àrees urbanes i industrials, inclosa la vegetació ruderal associada	CHC50
89a	Salines i llacunes salades industrials	CHC50

E.6. Hàbitats d'Interès Comunitari (* HIC prioritari)

Codi	Nom	Font de les dades
1140	Plans costaners arenosos o llimosos, sovint recoberts de mantells microbians	CHIC50
1150*	Llacunes litorals	CHIC50
1210	Vegetació anual colonitzadora dels codolers litorals rics en matèria orgànica	CHIC50

1310	Comunitats de Salicornia i altres plantes anuals, colonitzadores de sòls argilosos o arenosos salins	CHIC50
1320	Espartinars	CHIC50
1410	Prats i jonqueres halòfils mediterranis (Juncetalia maritimi)	CHIC50
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (Sarcocornetea fruticosae)	CHIC50
1510*	Comunitats halòfiles dels sòls d'humitat molt fluctuant	CHIC50
2110	Dunes movents embrionàries	CHIC50
2210	Dunes litorals fixades, amb comunitats del Crucianellion maritimae	CHIC50
2230	Dunes amb pradells dels Malcolmietalia	CHIC50

F. RÈGIM DE PROTECCIÓ I GESTIÓ

F.1: Figures de protecció

Tipus de figura	Subtipus	Codi	Nom
RAMSAR		3ES019	Delta de l'Ebre
Pla d'espais d'interès natural (PEIN)		DEB	Delta de l'Ebre
Reserva natural parcial			Reserva natural parcial de la Punta de la Banya
Parc Natural			Parc natural del Delta de l'Ebre
Xarxa Natura 2000	LIC/ZEPA	ES0000020	Delta de l'Ebre

F.2. Masses d'aigua

Codi	Categoria	Nom
	Zona Humida	Delta de l'Ebre-Punta de la Banya

F.3. Gestió de l'espai

Gestor	Figura de gestió	Inici	Fi	Observacions	Tipus gestió
Departament Medi Ambient i Habitatge, Parc Natural	Parc Natural			aguait, rètols	gestió activa

F.4. Gestió d'espècies

Figura de gestió	Espècie	Presència	Observacions	Font
	fartet (<i>Aphanius iberus</i>) i tortuga de terra (<i>Testudo hermanni</i>)			bibliografia

G. URBANISME I RÈGIM DE PROPIETAT

H. SITUACIÓ A L'INVENTARI DE ZONES HUMIDES DE CATALUNYA I A L'INZH

Data inclusió: 01/03/2001

Codi_situació	Data inici	Tipus mod.
I	01/03/2001	

INZH (codi, nom, tipus, estat):

I. ACTUACIONS I PRIORITATS

Actuació	Prioritat(1max,2,3)	Observacions
Prohibició o regulació estricta d'accés	1	
Manteniment de la senyalització	2	
Manteniment d'equipaments	2	
Gestió d'espècies protegides	3	presència de fartet (<i>Aphanius iberus</i>) i de tortuga de terra (<i>Testudo hermanni</i>)
Inventari d'espècies i hàbitats i seguiment de poblacions	3	presència de fartet (<i>Aphanius iberus</i>) i de tortuga de terra (<i>Testudo hermanni</i>)
Senyalització com a zona humida de l'Inventari	3	

298000

300000

302000

304000

306000

4496000

+

+

+

+

+

4496000

4494000

+

+

+

+

+

4494000

4492000

+

+

+

3

NOM: Punta de la Banya
 CODI: 19002208
 SUPERFICIE: 2685,55 Ha
 MUNICIPI: Sant Carles de la Ràpita

298000

300000

302000

304000

306000

Generalitat de Catalunya
 Departament de Medi Ambient
 i Habitatge

Títol de l'estudi :

INVENTARI DE ZONES HUMIDES DE CATALUNYA

Títol del plànol :

ORTOFOTOMAPA

Escala :

1:40.000

Nº del plànol :

1

Data :

DESEMBRE 2006

ECAFIR S.L.